

Programska poetika Gradsog kazališta Joze Ivakića u Vinkovcima

---

Kadić, Sara

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:940579>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-10**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU
ODSJEK ZA KULTURU, MEDIJE I MENADŽMENT
SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ KNJIŽNIČARSTVA

SARA KADIĆ

**PROGRAMSKA POETIKA GRADSKOG
KAZALIŠTA JOZE IVAKIĆA U VINKOVcima**

ZAVRŠNI RAD

MENTOR: izv. prof. dr. sc. Lucija Ljubić

Osijek, 2019.

Sažetak

Tema moga završnog rada jest *Programska poetika Gradskog kazališta Joze Ivakića u Vinkovcima* u kojem ću, kako i sam naslov kaže, govoriti o samim počecima kazališta i njegovom razvoju kroz godine. Cilj rada jest, uz prikupljene podatke i literaturu, prikazati vinkovačko kazalište nekad i danas, navesti neke od najbitnijih predstava, djela i programa, naučiti nešto novo o najvinkovačkim književniku te kazališnom i filmskom redatelju, Jozi Ivakiću. Tu sam temu odabrala upravo iz razloga kako bih predstavila jedno od rijetkih slavonskih kazališta koje se i dalje ističe sa svojim aktivnim radom, sudjeluje u raznim projektima i trudi se napredovati.

Ključne riječi: Joza Ivakić, gradsko kazalište, predstave, djela, književnici

Abstract

The topic of my final work is Programmatic Poetry of the City Theater Joza Ivakic in Vinkovci, in which, as the title says itself, I will talk about the very beginnings of the theater and its development through the years. The aim of the work is to present Vinkovci's theater with the collected data and literature, to list some of the most important plays, works and programs, to learn something new about the most efficient writer and theater and film director, Joza Ivakic.

I chose this topic precisely for the reason that I could present one of the few Slavonian theaters that continues to stand out with its active work, that participate in various projects and strive to move forward.

Keywords: Joza Ivakic, city theater, plays, works, writers

Sadržaj

Uvod.....	1
Glavne teatrološke discipline.....	2
O Jozi Ivakiću.....	3
Knjižnica i kazalište.....	5
Rad i razvoj kazališta.....	6
Kazališni život u Vinkovcima 1876. - 2017.....	8
35-godišnji kazališni rad.....	12
Kazalište “Joza Ivakić”.....	14
“Običan čovek”.....	16
Devet komedija Branislava Nušića.....	17
Gradski muzej u Vinkovcima.....	19
Umjetnička akademija u Osijeku i Gradsko kazalište “Joza Ivakić”.....	20
Kazališne aktivnosti u 2018. godini.....	21
Kazališne aktivnosti u 2019. godini.....	23
Zaključak.....	24
Literatura.....	25

Uvod

Rem (1976:5) objašnjava da je vinkovačko kazalište „Joza Ivakić“ osnovano kao Narodno kazalište 1945.godine. „Pod tim imenom glumački ansambl radi, međutim, samo do konca 1946, kada Narodno kazalište prestaje djelovati.“ (Rem, 1976:5) „Kazališni rad se nastavlja u okviru RKUD „Nikola Demonja“, a ujesen 1948. dramska sekcija ovoga društva prerasta u Gradsko narodno kazalište, i tako Vinkovci ponovno dobivaju profesionalni teatar.“ (Rem, 1976:5)

U burnim okolnostima, kazalište prolazi kroz mnogo razvojnih oblika da bi danas djelovalo kao Gradsko kazalište kakvo jest. Promijenilo je mnoštvo ravnatelja, ugstilo velika imena, izbacilo mnoštvo stranih, ali i domaćih predstava. Gradsko kazalište Joze Ivakića može biti ponosno na broj izvedbi djela šokačkih pisaca, posebice iz Vinkovaca i okolice, čime se malo koje kazalište može pohvaliti.

Kao najstarije slavonsko kazalište održava šokačku tradiciju i predstavlja ju kako u Hrvatskoj tako i u svijetu.

U radu će prvenstveno biti navedene glavne discipline teatrologije, govorit će se o suradnji kazališta i knjižnice, o suradnji s Umjetničkom akademijom u Osijeku, o gradskom muzeju vezano za kazalište, općenito o razvoju kazališta i njegovom radu kroz sve ove godine, utjecaju na razvoj Vinkovaca i kazališnog života toga grada te kazališnom programu ove i prethodne godine.

Glavne teatrološke discipline

Senker (2010:21) objašnjava elemente glumac/glumica - ljudska radnja - gledateljica/gledatelj, to se trojstvo nalazi u jezgri svih kulturnih izvedbi kazališta. "To trojstvo predmetom je zanimanja teatrologije kao humanističke i društvene znanosti, odnosno znanstvenoga područja, kako kaže Batušić (1991)." (Senker, 2010:21) "Njegovo istraživanje i rasprava o njemu šire se dakako i na sve odnose koji se u ovako ili onako omeđenu prostoru i ograničenu vremenu uspostavljaju, ili bi se mogli uspostaviti između njegovih triju sastavnica te između njega i njegova užeg i šireg okruženja." (Senker, 2010:21)

Prema Senkeru (2010:21) Batušić govori o račvanju teatrologije u četiri glavne teatrološke discipline: teorijska dramaturgija, povijest kazališta, estetika kazališta i teorija i metodologija teatrologije.

"Teorijska dramaturgija - određuje ju kao "refleksiju o drami i njenu ustrojstvu"."
(Senker, 2010:22)

"Povijest kazališta - koja "pokušajem uspostavljanja i priziva u novi život minuloga kazališnog čina nastoji u što većoj mjeri ublažiti usudnu prolaznost scenske umjetnosti"."
(Senker, 2010:22)

"Estetika kazališta koja "dramu, partituru ili samo sinopsis za predstavu prosuđuje u kompleksnoj analizi njezina suživota s interpretativnim iskazom, oblicima i funkcijom scenskog prostora kao komplementarnom sastavnicom cjelovitosti predstave te nekim obilježjima njena odjeka u gledalištu", a "glavni su segmenti kazališnog stvaranja" kojima se ona bavi "gluma, režija te prostor njihova iskaza pred publikom"."
(Senker, 2010:22)

"Teorija i metodologija teatrologije - naglašavaju samosvojnost i složenost toga znanstvenoga područja te potrebu za njegovim interdisciplinarnim istraživanjem." (Senker, 2010:22)

O Jozi Ivakiću

Joza Ivakić hrvatski je kazališni redatelj, ali bio je i mnogo više, što i Bilić objašnjava: “Hrvatski književnik, kazališni i filmski redatelj, dramaturg, kritičar, filolog, lektor, arhivist, prevoditelj, publicist, pedagog, profesor Joza Ivakić (1879. - 1932.) marginaliziran je u hrvatskoj književnoj historijografiji, a veći dio njegova rada zanemaren i zaboravljen.” (Bilić, 2008:349) “Ivakić je zahvatio gotovo sve segmente kazališnoga života kao dramaturg, redatelj, dramski pisac, kazališni kritičar, prevoditelj, lektor, arhivist i profesor *Državne glumačke škole*.” (Bilić, 2008:286) “U razdoblju od 1904. do 1932. Ivakić je napisao i publicirao oko 280 kritika, članaka, recenzija i prikaza, feljtona i kozerija.” (Bilić, 2008:288) “Osobito je produktivan u vremenu od 1917. do 1920., kada je i službeni kazališni kritičar *Narodnih novina*, a 1918. i 1919. urednik je *Savremenika*.” (Bilić, 2008:288)

“Valorizacija njegova književnoga i kazališnoga rada mijenjala se u rasponu od posve negativnih ocjena do pozitivnih, gotovo panegiričkih prosudbi.” (Bilić, 2008:349) “U hrvatskoj kritici i književnoj povijesti zauzimao je mjesto minornoga, zavičajnoga, šokačkoga, zabavnoga, pučkoga, folklorističkoga, realističkoga pisca *komada i knjiga od žena i od ljubavi*.” (Bilić, 2008:349) Prema tome vidimo da je bio raznolik u svim područjima rada.

“Tematika života maloga čovjeka u slavonskoj provinciji stožerna je tema Ivakićeva književnoga stvaranja, koja je potpomogla u poimanju Ivakića kao minornoga pisca.” (Bilić, 2008:15) “Svi su književni kritičari sauglasni da je Ivakić, “pjesnik sela i varoši”, stvorio uspješnu i autentičnu sliku slavonske provincije u ruralnim i urbanim njezinim pojavnim oblicima s prijelaza stoljeća i prvoga desetljeća XX. stoljeća, precizirajući geografskom faktografijom kraj oko Vinkovaca i same Vinkovce, zbog čega dobiva atribuciju najvinkovačkijega pisca.” (Bilić, 2008:15) “Stanko Korać svrstava ga “u red najistaknutijih slikara hrvatske provincije na početku našega stoljeća”.” (Bilić, 2008:15) Iz svega ovoga možemo zaključiti kolika je Ivakićeva ljubav prema Vinkovcima bila, pa samim time nije ni čudo što je vinkovačko kazalište dobilo naziv po njemu.

“Po zahvatima u duhovni profil i mentalitet domicilnoga življa Slavonije i Šokadije u prostorno-vremenskom, socijalnom, antropologijskom, pa i egzistencijalnom smislu, Ivakić je

izraziti predstavnik šokačke književnosti.” (Bilić, 2008:15) Etiketiran je kao zavičajnik upravo iz razloga velike odanosti svome zavičaju.

Bilić (2008:16) navodi kako Ante Kovač otkriva korijen u Ivakićevom habitusu: “Mislite da ne bi mogao biti simbolist, futurist, bombast, fantast? Varate se. Mogao bi on to, ali ne će. Zašto? Iskren je, suviše je iskren.” “Ivakićevo realističko opredjeljenje, što ga je zdušno i beskompromisno zastupao, tijesno je povezano s njegovim uvjerenjem da Hrvatska treba zadržati vlastitu prepoznatljivost u europskom kulturnom krugu te hrvatska književnost i umjetnost nipošto ne trebaju plagirati pomodne književne i umjetničke pravce iz prvih desetljeća XX. stoljeća.” (Bilić, 2008:17)

“Ipak, realističku stilsku matricu Ivakićevih proza rastaču modernistički elementi, vidljivi u impresionističkim opisima, koji funkcionalno potpomažu karakterizaciju likova, stvaraju odgovarajuću atmosferu i ugođaj, sukladan duševnome stanju i raspoloženju lika.” (Bilić, 2008:17) “Realistička koncipiranost Ivakićevih novela i pripovijedaka vidljiva je u objektivnom pripovijedanju s izrazitim smislom za detalj i analizu, u motivima preuzetim iz konkretne sredine, prepoznatljivim interijerima i eksterijerima te prototipovima iz stvarnoga života koji su transponirani u književne likove.” (Bilić, 2008:17)

“Ivakićeva Slavonija podrazumijeva prostor Vinkovaca i njegove ruralne okolice zbog čega je dobio atribut najvinkovačkijega pisca, što mu ga je pridjenio Vladimir Rem.” (Bilić, 2008:31) Bitno je naglasiti da Ivakić ne prikazuje Slavoniju kao idilično mjesto življenja i ne niječe negativnosti koje se događaju te kritizira sve hrvatske pisce koji pokušavaju prikazati slavonsko selo bez briga i problema.

“Svojim dramskim djelima, prijevodima stranih djela, režijom svojih i tuđih drama, podizanjem kakvoće scenskoga izvođenja i stručnim osposobljavanjem mladih glumaca te kritičkim zamjedbama, primjedbama i prosudbama događaja i pojava iz kazališnoga i književnoga života Hrvatske Ivakić je, iako ne pripada samom vrhu umjetničke piramide, postao i ostao značajno i autentično ime čija su postignuća čvrsto ugrađena u hrvatsko kazalište, dramsku literaturu i scensku kulturu.” (Bilić, 2008:289)

Knjižnica i kazalište

“Začetci kazališnoga života u Vinkovcima neodvojivi su od rada *Vinkovačke čitaonice* (od 1900. godine *Hrvatske čitaonice*) i Joze Ivakića (Vinkovci, 1879. - Zagreb, 1932.), najvinkovačkijega književnika, kazališnoga i filmskoga redatelja.” (Pezer, n.d.:18) Iz ovoga se isto tako može vidjeti povezanost Joze Ivakića i kazališta, ali i njegov utjecaj na cijele Vinkovce.

“*Vinkovačka čitaonica* osnovana je 1875. na poticaj uglednih građana rodoljuba, a prvi podatak o mladim obrazovanim vinkovačkim kazališnim diletantima zabilježen je 1876., iako se 1917. uzima kao početna godina organiziranoga rada vinkovačkoga kazališta.” (Pezer, n.d.:18)

“O djelovanju *Hrvatske čitaonice* zorno je i slikovito s dozom humora pisao Joza Ivakić u romanu *Kapelan* te humorističnim, dijaloškim feljtonima *Vinkovački divan* u kolumnama *Svjetlosti*, vinkovačkoga tjednika u kojem piše: Ova će javna predavanja probuditi našu čitaonicu na novi život, podati joj novo lice, učiniti da svi osjetimo, kako je ona doista neki kulturni faktor u našem društvu, rasadište prosvjete, sjecište inteligencije, ognjište hrvatstva, faktor, koji u istinu radi i s tim radom vrši koristan utjecaj na naše društvo.” (Pezer, n.d.:18)

“Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci posjeduje rukopisnu bilježnicu *Pouzdanoga sastanka* Joze Ivakića.” (Pezer, n.d.:18) “To je autograf i čistopis komedije koju je napisao na Sušaku 1913., a prepisao učisto 1914.” (Pezer, n.d.:18) “Tiskana je 1922. u Zagrebu, a upravo obrađuje komediografski i satirično političku situaciju i vinkovačku stvarnost početkom 20. stoljeća.” (Pezer, n.d.:18)

Rad i razvoj kazališta

Sve predstave 20. stoljeća su polako pokretale razvoj kazališta te ga promovirale i predstavljale u drugim zemljama. Vinkovačko je kazalište zaista prošlo kroz mnogo promjena, od naziva, ravnatelja i glumačke postave, a ovdje ćemo upravo moći vidjeti njegov rad i razvitak kroz godine.

Rem (1981:n.p.) govori kako se 1952, kazalištu ukida profesionalni status i mijenja se iz „narodnog“ u „amatersko“. „Od drame „Svi moji sinovi“ Arthura Millera, prve predstave Gradskog amaterskog kazališta, do kraja sezone 1956/57. izvedeno je 28 premijernih naslova, od toga 15 od stranih autora.“ (Rem, 1981:n.p.)

„S komedijom „Draga Ruth“ Normana Krasne, na Smotri amaterskih kazališta NR Hrvatske u Zagrebu (1954), Gradsko amatersko kazalište steklo je naslov prvaka te republičke manifestacije, a već sljedeće godine (1955), s komedijom „Ljubavnici“ nepoznatog dalmatinskog pisca, uvršteno je među najbolje u republici i nagrađeno turnejom po Istri.“ (Rem, 1981:n.p.) „Svoj put uspona obilježili su vinkovački amateri 1957, kada su sa Shakespeareovom „Ukroćenom goropadnicom“ uvršteni u program I festivala dramskih amatera Jugoslavije u Hvaru.“ (Rem, 1981:n.p.)

Rem (1981:n.p.) prenosi da je od 1957. do 1969. prikazano 57 dramskih djela. „Početak toga razdoblja u kojemu dominira domaća drama (39 naslova), obilježen je odličnom izvedbom Kolarove drame „Svoga tela gospodar“, s kojom su vinkovački amateri osvojili prvo mjesto na III smotri amaterskih kazališta Slavonije i Baranje 1957. g. u Osijeku.“ (Rem, 1981:n.p.)

„Sudjelovanjem na hvarskom festivalu, Gradsko amatersko kazalište se 1958. g. ponovno našlo među najboljima u Hrvatskoj sa „Doživljajima Nikolettine Bursaća“ Branka Ćopića, a 1959. g. sa „Kotorskim mornarima“ Friedricha Wolfa uvrstilo se među tri najbolja amaterska kolektiva u zemlji.“ (Rem, 1981:n.p.)

„Na festivalu dramskih amatera Jugoslavije u Hvaru, vinkovački ansambl sudjeluje zatim sa Shakespeareovim „Snom ljetne noći“ (1960), „Pravednikom“ Mirka Božića (1961), „Čežnjom pod brijestovima“ Eugena O'Neill (1963) i Cankarovim „Kraljem Betajnov“ (1965).“ (Rem, 1981:n.p.) Prema Remu (1981: n.p.), kazalište je u tom razdoblju sudjelovalo na svim smotrama dramskih amatera na razini regije i republike. „Na izmaku tog razdoblja, najveći uspjeh postiglo

je s dramom „Vučina“ Milana Ogrizovića na IV smotri amaterskih kazališnih scena Slavonije i Baranje (1968), kada je proglašeno prvakom regije.“ (Rem, 1981:n.p.)

„Koncem sezone 1968/69. Gradsko amatersko kazalište ukida se, i početkom 1970. g. počinje djelovati današnje Kazalište „Joza Ivakić.“ (Rem, 1981:n.p.) Rem (1981:n.p.) kaže kako u toj fazi kazališnog rada gledatelji izražavaju pojačan interes za pučki teatar pa se kazalište jednim dijelom okreće zavičajnoj dramskoj baštini. „Prva izvedba nakon reorganizacije bila je drama „Ilirci“ Vladimira Lunačeka, a do završetka sezone 1977/78. izvedeno je 8 djela tzv. pučkog žanra, među kojima „Đuka Begović“ Ivana Kozarca, „Pouzdana sastanak“ Joze Ivakića, „Mrtvi kapitali“ Josipa Kozarca, te mjuzikl „Bečarske vatre“ Ive Božidara i Davora Kačića.“ (Rem, 1981:n.p.)

Djela za djecu i omladinu ulaze kao godišnji planovi te se osniva omladinska i pionirska scena. „Od djela te vrste (izvedeno 9), najveći uspjesi postignuti su „Pjesmom nad pjesmama“ i „Volim te.“ (Rem, 1981:n.p.) „Pjesma nad pjesmama“ donijela je 1970. g. vinkovačkom kazalištu naslov prvaka VI smotre amaterskih kazališnih scena Slavonije i Baranje, a mjuzikl „Volim te“ bio je 1973. g. uvršten u program Beogradske revije amaterskih malih scena (BRAMS).“ (Rem, 1981:n.p.) „U tom razdoblju kazalište je četiri puta sudjelovalo na republičkom festivalu, a s dramom „Đuka Begović“, koja mu je po četvrti put donijela naslov prvaka Slavonije i Baranje (1974), nastupilo je iste godine i na Festivalu dramskih amatera Jugoslavije u Prizrenu.“ (Rem, 1981:n.p.)

Rem (1981:n.p.) tvrdi kako je ukupno prikazano 31 djelo, od čega je 26 djela domaćih autora. „Od početka 1979. g. Kazalište „Joza Ivakić“ nastavlja svoju djelatnost u sklopu Centra za kulturu Radničkog sveučilišta „Nada Sremec“ Vinkovci.“ (Rem, 1981:n.p.) „Iz godine u godinu, otvaraju se tako nove stranice umjetničkog razvoja vinkovačkog kazališta, a time i povijesti kazališnog života u sredini iz koje su potekli mnogi profesionalni dramski umjetnici (Mirko Bulović, Vanja Drach, Mato Ergović, Ivo Fici, Žarko Mijatović, Nada Subotić, Rade Šerbedžija i drugi).“ (Rem, 1981:n.p.)

Kazališni život u Vinkovcima 1876.-2017.

“Prvi podatak o pokušaju organiziranoga kazališnog djelovanja može se pronaći u dopisu s početka 1876. kojim skupina mladih i obrazovanih Vinkovčana traži Glavno vojno zapovjedništvo u Zagrebu dopuštenje za osnivanje Diletantskoga kazališta u Vinkovcima.” (Elez, n.d.:37) “Čini se da su okosnica kazališnoga života u Vinkovcima do početka Prvoga svjetskog rata bile predstave pojedinih gostujućih hrvatskih, njemačkih, austrijskih, pa i mađarskih kazališnih trupa, kao i predstave vinkovačkih društava poput *Veseloga pustinjaka*, *Gospojinskoga društva* te *Pjevačkoga i tamburaškoga društva “Relković”*.” (Elez, n.d.:37) Prema Elezu (n.d.:37) kazališne su se priredbe održavale u hotelima *Kod Cara austrijskoga* i *Kod crnoga konjića* i također u prostoru Hrvatske čitaonice.

“Pred kraj Prvoga svjetskoga rata, 1917. ponovno oživljava u ratu zamrla kazališna aktivnost. Tako je u prosincu 1917. obnovljeno Diletantsko kazalište u Vinkovcima u svratištu Lehrner izvelo svoju prvu predstavu (jednočinke *Prosci* i *Začarani ormar*). Od 1923. kazališne predstave održavaju se u novoizgrađenoj zgradi Hrvatskoga doma u Vinkovcima.” (Elez, n.d.:37)

Elez (n.d.:37) smatra da bi vinkovačka kazališna scena između dva svjetska rata bila nezamisliva bez Slavka Jankovića, te da su njegove autobiografske bilješke ujedno i najvažniji izvor za proučavanje kazališnoga života dvadesetih i tridesetih godina.

“Neposredno po završetku Drugog svjetskog rata u Vinkovcima je upriličeno otvorenje *Gradskoga narodnog kazališta* 15. srpnja 1945., koje nije bilo duga vijeka.” (Elez, n.d.:37) Elez (n.d.:37) tvrdi da je nakon tri predstave (“Ujak Vanja”, “Škrtac” i “Požar strasti”) kazalište prestalo djelovati kao samostalna ustanova (1946.), sve do ponovne uspostave 1948. - 1949. kada su se aktivnosti odvijale u kontekstu djelovanja RKUD Nikola Demonja, te je 1947. na Festivalu kulturno-umjetničkih društava u Zagrebu osvojila prvo mjesto izvedbom “Kir Janja” Jovana Sterije Popovića, a krajem 1948. djeluje pod nazivom “Gradsko narodno kazalište”, Vinkovci. „Prva predstava novoga kazališta *Kralj Betajnov*e odigrana je 1. ožujka 1949.“ (Elez, n.d.:37)

“Krajem 1950. vinkovačko je kazalište dobilo svoju zgradu (adaptiranu zgradu Kina *Slavonija*), u kojoj je smješteno i danas.” (Elez, n.d.:37) „Promjena naziva (u Gradsko amatersko kazalište) je tek formalno označila promjenu statusa kazališta budući da su pojedini glumci i dalje

ostali njegovi stalni zaposlenici.“ (Elez, n.d.:38) „Istovremeno, Vojina Dubajića, dotadašnjeg ravnatelja vinkovačkoga kazališta (1945.-1952.), na ravnateljskoj funkciji nasljeđuje Dušan Šuša (1952.-1957.).“ (Elez, n.d.:38)

„Krajem 50-ih i tijekom 60-ih godina prošloga stoljeća ravnateljsku palicu preuzimaju Miroslav Slavko Mađer (1957. – 1962.), Ljubomir Teodorović (1963. – 1967.) i Vladimir Rem (1967. – 1979.).“ (Elez, n.d.:38)

„Tijekom 70-ih godina vinkovačko kazalište u umjetničkom i organizacijskom smislu doseže svoje najzrelije razdoblje.“ (Elez, n.d.:38) Ukida se dotadašnje amatersko kazalište te 1971. godine mijenja naziv Kazalište „Joza Ivakić“, Vinkovci. „Kvalitetom režije, scenografije i glumačkih izvedbi vinkovačko se kazalište u navedenom razdoblju profilira među najbolje amaterske kolektive ne samo na regionalnoj i republičkoj razini nego i na saveznoj razini te pripada malom broju kazališnih družina koje 1964. predstavljaju Hrvatsku na *Festivalu dramskih amatera Jugoslavije* na Hvaru.“ (Elez, n.d.:38)

„Od 1979. *Gradsko amatersko kazalište* u Vinkovcima prestaje biti samostalna ustanova s vlastitim proračunom, te je zajedno s nositeljima ostalih amaterskih kulturnih djelatnosti (Vinkovačke jeseni i Koncertna poslovnica) uključeno u novoosnovani Centar za kulturu, odnosno u *Radničko sveučilište „Nada Sremec“*, Vinkovci. Unatoč radikalno promijenjenim okolnostima poslovanja, kazalište i nadalje na organizacijskom i izvedbenom planu postiže uspjehe. Tako je 1980. i 1981. u Vinkovcima organiziran 20. i 21. *Susret kazališnih amatera Hrvatske*.“ (Elez, n.d.:38)

Elez (n.d.:38) objašnjava da kazalište upada u krizu zbog narušenih odnosa unutar Radničkoga sveučilišta te nebriga oko saniranja i obnove dotrajale kazališne zgrade, zbog čega 1983. građevinska inspekcija zabranjuje rad kazalištu. Posljednja predstava na toj pozornici je bila „Beffels Protocol“. Skupština općine Vinkovci donosi odluku o zatvaranju kazališta, a završni udarac zadalo je razaranje zgrade tijekom Domovinskog rata.

„Sastavni dio repertoara kazališne scene u razdoblju od 1950. do 1991. bile su i predstave (igrokazi) za djecu.“ (Elez, n.d.:38) „Premda je prva plakatom posvjedočena dječja predstava bila *Ivica i Marica* Amanda Alligera iz 1950., sustavan rad na predstavama namijenjenim najmlađoj publici započeo je u sezoni 1953. - 1954. igrokazom Vladimira Nazora *Bijeli jelen* (premijera je

održana 25. ožujka 1954.).” (Elez, n.d.:39) Igrokazima su proširili scenu i uveli mlađu publiku u kazališni svijet i *samo* kazalište “podigli” na novu razinu.

“Od 1970. u sastavu vinkovačkoga kazališta djeluju *Omladinska scena* i *Pionirska scena*, zadužene za realizaciju programa za djecu i mlade. Izvođači se na audicijama biraju iz redova učenika osnovnih i srednjih škola. Izvedba predstave *Pjesma nad pjesmama* osvojila je 1970. prvo mjesto na VI. Smotri amaterskih kazališnih scena Slavonije i Baranje. Mirjana Božić pritom je dobila priznanje za najbolju žensku ulogu, a Himzo Nuhanović za najboljega redatelja.” (Elez, n.d.:39)

Elez (n.d.:39) govori da je premijera prve predstave održana u predvorju Osnovne škole A. G. Matoš 17. listopada 1992., također prikazivana u dramskom kazalištu Gavella u Zagrebu, početkom 1993.

“Kazališni su život u Vinkovcima tijekom Domovinskoga rata obilježila gostovanja Dramskoga kazališta Gavella s predstavama *Let iznad kukavičjeg gnijezda*, *Spikom na spiku* i *Važno je zvati se Ernest*, ali i početak važnih kulturnih manifestacija *Festivala glumaca* i *Lutkarskoga proljeća*.” (Elez, n.d.:39) “Predstavom *Zabranjeno je pucati u srne i jelene* vinkovačkoj se javnosti početkom 1995. predstavila udruga Kazalište “Joza Ivakić” koja se smatrala sljednikom “ugašenoga” vinkovačkoga kazališta.” (Elez, n.d.:39) “Spomenuta je predstava ujedno bila i najuspješnija predstava u repertoaru kazališne udruge; proglašena je pobjednikom 35. Festivala hrvatskih kazališnih amatera, održanog u Tisnom i Murteru.” (Elez, n.d.:39) Elez (n.d.:39) objašnjava da osim ove djeluju još i kazališne udruge Asser Savus, Grand Mal (Novo kazalište) te dramska skupina u okviru Kulturno - umjetničkoga društva “Šumari”. Do obnove kazališnoga života dolazi 1998. Tada dolazi i do osnivanja Gradskog kazališta “Joza Ivakić”, Vinkovci i imenovanja Ivica Zupkovića novim ravnateljem.

“Prve predstave obnovljenoga vinkovačkoga kazališta bila su Ionescova *Ćelava pjevačica* i Zajcove *Svinje*.” (Elez, n.d.:39) “Tijekom 2004. - 2005. uslijedila je i obnova zapuštene i derutne kazališne zgrade, napose njezine unutrašnjosti nakon koje se kazališni život mogao vratiti na staze “stare slave”; na 45. Festivalu hrvatskih kazališnih amatera, održanom 2005. u Karlovcu, Kazalište “Joza Ivakić” iz Vinkovaca osvaja nagradu za najbolju žensku ulogu u Brešanovoj Predstavi Hamleta u selu Mrduša Donja (Katica Dominković).” (Elez, n.d.:39)

“Kazališni je repertoar raznolik, a u produkciji Dramskoga studija ostvareno je i nekoliko predstava za djecu.” (Elez, n.d.:39) “Posebna se pažnja poklanja profesionalnoj produkciji; komedija D. Churchilla *Soboslikar* osvaja na Međunarodnom festivalu pučkoga teatra, Omišalj - Čavle, 2007., nagradu za najbolju predstavu.” (Elez, n.d.:39)

“Potrebno je, naposljetku, istaknuti činjenicu da je vinkovačko kazalište tijekom cijeloga svoga postojanja, pored neupitno talentiranih glumaca amaterskog teatra, bilo i ostalo rasadnik profesionalnih kazališnih i filmskih glumaca nacionalnoga pa i svjetskoga ranga.” (Elez, n.d.:39) “Među njima se može spomenuti Ivu Ficija, Nadu Subotić, Vanju Dracha, Radu Šerbedžiju i brojne druge.” (Elez, n.d.:39)

35-godišnji kazališni rad

Rem (1981:n.p.) navodi da su vinkovački glumci odigrali 161 premijeru, od toga 106 djela domaćih pisaca i 55 stranih te 15 domaćih redatelja i 18 gostujućih, u suradnji sa 8 domaćih i 7 gostujućih scenografa, a sve predstave realiziralo je oko 300 amatera.

Također, Rem (1981:n.p.) ističe Mirka Božića koji se nalazi na listi od 129 imena dramskih pisaca, čiji je "Pravednik" premijerno izveden dva puta u razmaku od 20 godina (1961. i 1981.g.). Branislav Nušić sa svojih 9 komedija glasi kao najviše igran.

"Od domaćih klasika primat nosi Marin Držić sa 3 komedije ("Dundo Maroje", "Skup", "Novela od Stanca"), a od stranih Shakespeare sa 2 drame ("Ukročena goropoadnica", "San ljetne noći")." (Rem, 1981: n.p.) "Držićev "Dundo Maroje" i Cankarev "Kralj Betajnovce" izvođeni su u vinkovačkom kazalištu u četiri verzije, dok su Freudreichovi "Graničari", Okrugićeva "Šokica", Jurkovićevo "Kumovanje" i Ivakićeve "Inoče" premijerno izvođeni u dva navrata." (Rem, 1981: n.p.)

Rem (1981: n.p.) govori kako se Kozarčev "Đuka Begović" na repertoaru najduže zadržao, sa čak 29 predstava. Rem (1981: n.p.) Od suvremenih pisaca je najviše igran Pero Budak sa izvedbama "Mećave", "Klupka", "Na trnu i kamenu" i "Tišina, snimamo!". Rem (1981: n.p.) ističe Franju Jelineka, stalnog glumca vinkovačkog kazališta, poznatog po ulozi u komediji "Škrtac" J. B. Molierea, te se ističu najstariji amateri koji i danas igraju na vinkovačkoj sceni, tzv. "trollist" Mato Ber, Stjepan Besedić i Milan Bikov.

"Od 1961, kada je organiziran I festival dramskih amatera Hrvatske (u Rijeci), do 1981. kada se održava XXI festival (u Vinkovcima), vinkovačko je kazalište 14 puta dobilo vizu za nastupe na toj republičkoj kazališnoj svečanosti." (Rem, 1981: n.p.)

"Gosti - redatelji republičkih festivalskih predstava bili su: Branko Mešeg iz Osijeka (3 puta), Ivan Marton, također iz Osijeka (5 puta), te Đuro Puhovski iz Zagreba (1 put)." (Rem, 1981: n.p.) "Od domaćih redatelja predstave republičkog festivala režiraju: Franjo Jelinek (2 puta), te Himzo Nuhanović (2 puta) i Dušan Šuša (1 put)." (Rem, 1981: n.p.)

“Na savezni festival u Hvaru bilo je odabrano 7 vinkovačkih predstava, i to 6 u režiji Branka Mešega i jedna u režiji Ivana Martona.” (Rem, 1981: n.p.) “Na regionalnim smotrama najveći broj priznanja ubrao je Himzo Nuhanović (od 1970. do 1973. proglašavan je 4 puta zaredom najboljim redateljem smotre).” (Rem, 1981: n.p.) Na kraju je priznanje 1974. pripalo Šuši.

Kazalište “Joza Ivakić”

1998. je vrlo bitna jer tada započinje obnova kazališnog i kulturnog života u Vinkovcima. S obzirom da je osnova kazališta do tada bio amaterizam, obnova odumrlog kazališnog života bila je težak zadatak.

“Okupljanjem prvih glumaca odmah se krenulo u rad na prvoj predstavi, a za logičan izbor je u tom trenutku bila predstava E. Ionesco *Ćelava pjevačica*.” (Zupković, 2009:90)

“Prva premijera u novoosnovanom kazalištu s kojom je svečano označen početak rada kazališta bila je 11. siječnja 2003. godine praizvedba drame T. Zajeca *Svinje*.”

(Zupković, 2009:91) “Groteska koja se bavi suvremenim trenutkom u kojem se nasilje ne događa samo u velikim gradovima nego je Tarantinovski obrat moguć i na svinjogojskoj farmi.” (Zupković, 2009:91) Ova predstava označava početak profesionalizacije kazališta.

Prema Zupkoviću (2009:93), novouređena zgrada Kazališta svečano je otvorena 12. svibnja 2005. premijerom drame “Požar strasti”, u čijoj izvedbi također sudjeluje KUD Lisinski te se njome scenski oživljava tradicijska literatura kroz kazališni amaterizam.

“U razdoblju trećeg profesionalnog kazališta nastaju i ponajbolje amaterske predstave: Ivo Brešan *Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja*, za koju Gradsko kazalište *Joza Ivakić* osvaja nagradu za najbolju žensku ulogu (Katica Dominković) na 45. festivalu hrvatskih kazališnih amatera u *Zorin domu* u Karlovcu.” (Zupković, 2009:93) Nastala je u koprodukciji s kazališnom udrugom Lipa iz Orašja.

Anat Gov “Najbolje prijateljice” je predstava koja pokazuje svijet i muškarce onakvima kako ih vide žene i u kojoj su amateri dobili najviše pohvala.

Zupković (2009:96) navodi neke od predstava za djecu: *Božić*, *U čarapi*, *Potruga*, *Bjelobradi nose darove*, *Vilin konjic*, *Vitez bez straha i mane*, *Ptica na zidu*, *Crvenkapica*. Najuspješnija je upravo *Crvenkapica*, nastala prema pripovijesti braće Grimm, a najveće zanimljivosti pridonosi njezina likovnost, naravno zasnovana prema odlikama priče braće Grimm.

“Komedija D. Churchilla *Soboslikar* u režiji S. Matavulja je predstava koja donosi najviše pohvala, a 2007.godine nagradu na Međunarodnom festivalu pučkog teatra, Omišalj-Čavle kao najbolja predstava.” (Zupković, 2009:99) Radi se o predstavi koja

problematizira ljubavne odnose i prevaru, kritičaru su predstavu pohvalili, a ni publika nije ostala škrta na pohvalama.

Zupković (2009:99) smatra kako se moraju spomenuti događaji na rock-koncertu *Aveti prošlosti* koji je okupio legendarne rock-grupe vinkovačke scene osamdesetih. Taj je koncert bio značajan za cijelu Hrvatsku. “Neviđenom interesu za koncertni događaj pridonijele su grupe *Majke*, *Pest Antun band*, *The Užas*, *Karambol* i *Pogreb X*, koje su te večeri pokazale što su Vinkovci bili i kakav je to grad danas, grad sa urbanom kulturom, grad s bogatom rock-tradicijom.” (Zupković, 2009: 102) Zupković (2009:102) smatra da je najveća posebnost tog koncerta upravo to što se održao 28. prosinca 2006. u Gradskom kazalištu *Joza Ivakić*, a kompletan prihod bio je namijenjen u humanitarne svrhe.

“Već sada ispunjavamo naše obećanje pa izvodimo djela suvremenih pisaca, a naše predstave realiziraju istaknuti redatelji i glumci, jer želimo da naše kazalište postane mjesto privlačno hrvatskim, a možebitno i inozemnim umjetnicima.” (Zupković, 2009:109) “Ostvarili smo i svoju ambiciju i od 2009.godine postali profesionalno kazalište sa stalnim ansamblom.” (Zupković, 2009:109)

“Običan čovek”

“Postojanje i rad prve vinkovačke amaterske scene, koja pod nazivom Diletantskog kazališta izvodi 1918. g. komediju OBIČAN ČOVEK od Branislava Nušića, vezani su uz djelatnost Općeg gospojinskog dobrotvornog društva u Vinkovcima.” (Rem, 1968:9)

Nešto o tom društvu: “U spomen-spisu hrvatskih kulturnih i humanitarnih društava grada Vinkovaca, izdanom 1938. g. pod naslovom “Cibalae - Vinkovci” možemo pročitati i ovo: “Godine 1891. osnovala su vinkovačke gospođe dobrotvorno društvo za potpomaganje nemoćnih staraca i siromašne djece. Društvo se organiziralo imenom Prvo vinkovačko opće gospojinsko dobrotvorno društvo. Ovaj naziv primljen je zato, jer su u tom društvu surađivale gospođe bez razlike vjere i narodnosti.” (Rem, 1968:9)

“Djelo je izvedeno u “donjim prostorijama svratišta Lehrner”.” (Rem, 1968:9)
Rem (1968: 11) kaže da je pretprodaja karata bila u knjižari “Kremer i drug”, a cijene ulaznica su se kretale od 3 do 5 kruna za odrasle i 60 filira za učenike i omladinu. Po svjedočenju dr. Slavka Jankovića bilo je mnogo smijeha i zabave. Redatelj je bio Borisav Vuković.

Rem (1968: 13) govori kako je druga verzija “Običnog čoveka” izvedena u vrijeme poslije Drugog svjetskog rata; djelo je režirao Vojin Dubajić, a slikar Ivan Lorenc bio je zadužen za scenografiju.

“O trećoj verziji ovog Nušićevog djela, kojim je Gradsko amatersko kazalište u Vinkovcima započelo sezonu 1963/64. postoji zapis da su ovu komediju vinkovački glumci stavili na repertoar “smatrajući takav izbor pogodnijim rješenjem ionako već mučnog repertoarnog problema, tim više što se Nušić još uvijek nameće kao stara dobra i iskušana scenska zahvalnost i radost” (M. S. Mađer).” (Rem, 1968:13) Redatelj je bio Franjo Jelinek, a scenograf Joza Mataković.

“Nova izvedba OBIČNOG ČOVEKA u okviru proslave 50-godišnjice dramskog amaterizma u Vinkovcima, prema tome, četvrta je verzija u tumačenju ovog djela proslavljenog humoriste.” (Rem, 1968:13)

Samim time što ova predstava ima čak četiri verzije govori o tome koliko je važna za ovo kazalište i društvo Vinkovaca toga doba. Također govori o tome koliko je kazalište zapravo bilo sposobno i koliko su truda ulagali u svoj rad.

Devet komedija Branislava Nušića

Nušićeve su komedije godinama činile sastavni dio dramskog repertoara vinkovačkog kazališta stoga ih je važno spomenuti.

“Tako sezona 1946/47, druga godina poslijeratnog kazališnog rada u Vinkovcima, započinje Nušićevom KIJAVICOM u režiji Vojina Dubajića.” (Rem, 1968: 15) “U istoj sezoni izveden je i NARODNI POSLANIK, također u Dubajićevoj režiji.” (Rem, 1968: 15) Rem (1968: 15) Ove je predstave izvela dramska grupa KSV Vinkovci.

Rem (1968:15) objašnjava kako je u kazališnoj sezoni 1948/49. izvedeno SUMNJIVO LICE (gogolijada u dva čina) pod rukovodstvom Dubajića. Scenograf: Joza Mataković (slikar). “Ova komedija prožeta satirom na jedan sistem, jedan poredak i jednu psihologiju vlasti najduže se zadržala na repertoaru i doživjela je osam repriza, što je i razumljivo jer se radi o jednom od najpopularnijih Nušićevih scenskih djela.” (Rem, 1968:15)

“Iskusna redateljska ruka Vojina Dubajića i scenografski talenat Joze Matakovića došli su do izražaja i u postavljanju Nušićeve komedije OŽALOŠĆENA PORODICA, koju članovi tadašnjeg poluprofesionalnog teatra izvode u sezoni 1949/50.” (Rem, 1968:17) Rem (1968: 17) govori da se radnja ove komedije prema autorovoj napomeni “dogđa svakad i svuda”.

Rem (1968: 17) navodi da se osim prve poratne verzije OBIČNOG ČOVEKA, prikazuje i komedija SVET. 1952/53. igra komedija u četiri čina DR, čiji je redatelj Mirko Bulović, a scenograf Ivan Lorenc.

“U čast 10-godišnjice oslobođenja Vinkovaca ansambl Gradskog amaterskog kazališta izvao je u sezoni 1954/55. Nušićevu satiričnu komediju GOSPOĐA MINISTARKA.” (Rem, 1968:17) “U tom djelu, za koje se Nušiću zamjera da je “zanemario literaturu za ljubav jeftinijeg ali efektnijeg seoskog poigravanja”.” (Rem, 1968: 17) Rem (1968: 19) navodi da ju je režirao Dušan Šuša, a scenirao Ljubomir Stanković.

“Pisali smo već da je početak sezone 1963/64. pripao OBIČNOM ČOVEKU u drugoj poratnoj verziji, a sad ćemo spomenuti da je u toj istoj sezoni izvedena i dramatizacija Nušićevih feljtona pod imenom BEN AKIBA.” (Rem, 1968:19) “Režija: Davor Mladinov. Scenograf: Joza Mataković.” (Rem, 1968:19)

“U sezoni 1965/66. dolazi do obnavljanja SUMNJIVOG LICA u novoj glumačkoj podjeli ... i novoj redateljskoj koncepciji (Branko Mešeg).” (Rem, 1968:19)

“Dakle, ukupno 9 komedija Branislava Nušića igrano je u vinkovačkom kazalištu od oslobođenja naovamo.” (Rem, 1968:19)

Gradski muzej u Vinkovcima

Petković (n.d.:17) navodi Gradski muzej u Vinkovcima kao jednu od najvećih ustanova, koja čuva neke od najrjeđih ostavština slavonskog zavičaja. “Među cjelinom, svoje mjesto zauzeo je kazališni kritičar i književnik, Vinkovčanin Joza Ivakić, a njegovi stavovi o jedinstvu narodne kulture i podizanju hrvatske duhovne svijesti, podudaraju se sa Šenoinima.” (Petković, n.d.:17)

“Njegovo književno bogato stvaralaštvo ne očitava se samo kroz književni rad već i kroz utjecaje na ostale domaće slavonske književnike, poput Josipa Matasovića, čiju je književnu skupinu u vinkovačkoj Gimnaziji i vodio godine 1906./07. i 1907./08., a čije rukopise također posjeduje Odjel knjižnice Gradskega muzeja u Vinkovcima.” (Petković, n.d.:17)

“Osim književnoga djelovanja, isticao se i kao novinar na području kazališne djelatnosti u vinkovačkom tjedniku *Svjetlost* (godišta 1909., 1911. i 1913., Odjel knjižnice GMVK), gdje se kao urednik potpisivao pod raznim pseudonima poput J. Iv., jz.” (Petković, n.d.:17)

“Zbog tadašnjih ogromnih razlika na relaciji građanstvo - seljaštvo, podizao je kulturnu razinu rodnoga grada pa mu je zbog toga podijeljen epitet *najvinkovačkiji književnik.*” (Petković, n.d.:17)

Umjetnička akademija u Osijeku i Gradsko kazalište “Joza Ivakić”

“Umjetnička akademija u Osijeku jedina je umjetničko - nastavna sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koja prvu generaciju studenata upisuje akademske 2004./2005. godine.” (Sablić Tomić, n.d.:26) Prema riječima dekanice Umjetničke akademije, Sablić Tomić (n.d.:27), nekoliko glumaca iz Vinkovaca postaju studenti glume i lutkarstva u Osijeku; *Festival glumaca* oživljavao je kazališnu ponudu i regionalna kazališta na scenu postavljaju suvremenu dramaturgiju i značajne tekstove iz prošlosti vezane uz pisce svojih prostora.

“Samo u posljednjih nekoliko godina studenti i profesori Umjetničke akademije u Osijeku značajno sudjeluju u radu Gradskoga kazališta “Joza Ivakić” u Vinkovcima.” (Sablić Tomić, n.d.: 27) Sablić Tomić (n.d.:27) Na sceni su se pojavile predstave koje su imale veliki značaj u Vinkovcima i na brojnim gostovanjima gdje predstavljaju vinkovačko kazalište, a mladi glumci tako dobivaju priliku primijeniti sva stečena znanja na Umjetničkoj akademiji.

Očigledno je suradnja između vinkovačkog Gradskog kazališta i osječke Umjetničke akademije dobra za obje strane i vrlo uspješna pa se nadamo da će i dalje nastaviti jednako dobro surađivati i pri tome naučiti još mnoštvo stvari jedno od drugoga.

Kazališne aktivnosti u 2018. godini

Premijerni naslovi

1. Dječji mjuzikl “Crvenkapica” u koprodukciji s Dječjim kazalištem u Osijeku
Režija: Vladimir Andrić
Premijera: 3.ožujka 2018.
Broj izvedbi u 2018.: 42
2. Komedija u dva čina Marca Camolettija: “Boeing Boeing”
Režija: Nika Kleflin
Premijera: 8.rujna 2018.
Broj izvedbi u 2018.: 6
3. Drama Tennesseeja Williamsa: “Staklena menažerija”
Režija: Dražen Ferenčina
Premijera: 29.rujna 2018.
Broj izvedbi u 2018.: 5
4. Predstava za djecu: “Velika Božićna misterija”
Režija: Vladimir Andrić
Premijera: 1.prosinca 2018.
Broj izvedbi: 24

2018. godine u Gradskom kazalištu “Joza Ivakić” Vinkovci izvedeno je 48 predstava za odrasle, 30 predstava za djecu, 10 filmova, 10 koncerata, 2 plesne predstave te 8 izložbi uz još dodatne promocije, svečane sjednice, smotre i Memorijale.

Neke od značajnijih manifestacija održanih u kazalištu ili kao dio tehničke podrške: 23.

Lutkarsko proljeće, 25. Festival glumca, 2. Filmski festival glumca te 5. MAST.

Također, bili su na 66 gostovanja, 7 predstava vlastite produkcije, a osim u Hrvatskoj gostovali su u Poljskoj, Mađarskoj, Srbiji, BiH i Makedoniji.

Kao značajnija gostovanja u Hrvatskoj izdvajaju se “Vrzina kola” redatelja Vjekoslava Jankovića u sklopu 28. Marulićevih dana u Splitu (27. travnja 2018.) te prvo gostovanje u HNK u Zagrebu, 5. rujna 2018. također s “Vrzinim kolom”.

Sudjelovali su na raznim Festivalima: *Gumbekovim danima, Virkasu, Zeničkom proljeću, Fra Mu Fu Fažana, 23. Lutkarsko proljeće, 5. Festival dječje umjetnosti Sarajeva, 58. MDF Šibenik, MONO@.*

Kazališne aktivnosti u 2019. godini

Premijerni naslovi

1. Predstava za djecu “Pepeljuga” u koprodukciji s Dječjim kazalištem u Osijeku

Režija: Vladimir Andrić

Premijera: 1. ožujka 2019.

Broj izvedbi do 19. lipnja 2019.: 14

2. Komedija M. Schisgalla “Ljubaf” koprodukcija s Hrvatskim kazalištem Pečuh

Režija: Goran Ribarić

Premijera: 9. lipnja 2019.

Broj izvedbi do 18. lipnja 2019.: 2

U 2019. godini, do 18. lipnja, u Gradskom kazalištu “Joza Ivakić” Vinkovci izvedene su 32 predstave za odrasle, 34 predstave za djecu, 2 filma, 6 koncerata, 2 plesne predstave te tri izložbe uz dodatne promocije, svečane sjednice, smotre i Memorijale.

Značajnije manifestacije: 24. Lutkarsko proljeće i 26. Festival glumca.

Do 19. lipnja 2019. bili su na 46 gostovanja, sveukupno 5 predstava vlastite produkcije, a osim u Hrvatskoj, gostovali su u Austriji, Srbiji, Mađarskoj i BiH. Izdvajaju gostovanje “Staklene menažerije” 22. siječnja u Gaveli, “Boeing Boeing”-a 14. svibnja u Kerempuhu, te gostovanje “Vrzinog kola” 17. ožujka i “Crvenkapice” 27. travnja u Beču.

Sudjelovali su na sljedećim Festivalima: *Virkas*, 6. *Festivalu dječje umjetnosti Sarajevo*, 59. *MDF Šibenik*, 24. *Lutkarsko proljeće*, 26. *Festival glumca*, 10. *Međunarodni dječji kazališni festival ZaječAR*, 7. *Dječji festival Beli Manastir*.

Zaključak

Gradsko kazalište Joza Ivakić Vinkovci surađivalo se s mnogim uspješnim redateljima i glumcima poput Ozrena Prohića, Dražena Ferenčine, Damira Mađarića, Stojana Matavulja, Helene Minić, Ines Bojanić, Draška Zidara, Arete Ćurković, Roberta Ugrine, Sandre Lončarić-Tankosić, Vinka Kraljevića, Petre Cicvarić, Žarka Savića, Ivana Brkića, Katarine Baban, Mije Krajcar, Roberta Raponje, Miroslava Međimoreca, Frane Marija Vranković i dr.¹

Suraduje s mnogim kazališnim kućama u Hrvatskoj i susjedstvu te sudjeluje na mnogim festivalima poput: Bobijevi dani smijeha u Zagrebu, Prolog u Sisku, Zlatni lav Umag, Međunarodnom dječjem festivalu u Šibeniku, Lutkarsko proljeće, Festival glumca, Virkasu Virovitica, Gumbekovim danima, Marulićevim danima; MDF u Šibeniku i brojni drugi van granica Hrvatske. Član je više strukovnih organizacija.²

Vinkovci se zaista mogu ponositi svojim kazalištem i njegovim razvitkom, posebice poslije rata jer je tada ujedno i najviše doprinomio razvitku samoga grada. Ono je jedno od vodećih i boljih scenskih kuća nekadašnje Jugoslavije te i dalje drži taj status, može se pohvaliti vrhunskim programom za djecu i mlade i poznatim glumačkim imenima današnjice.

---

¹ Gradsko kazalište Joza Ivakić Vinkovci. URL: <http://www.kazaliste-vinkovci.hr/o-kazalistu/> (pristup: 08.09.2019)

² Gradsko kazalište Joza Ivakić Vinkovci. URL: <http://www.kazaliste-vinkovci.hr/o-kazalistu/> (pristup: 08.09.2019)

Literatura

1. Bilić, A. (2008) *Književni i kazališni rad Joze Ivakića: monografija*. Zagreb - Vinkovci: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima.
2. Elez, P.; Bilić, A., ur. (2017) *100 godina kazališta u Vinkovcima 1917. - 2017.: 85. godišnjica smrti Joze Ivakića*. Vinkovci.
3. Gradsko kazalište Joza Ivakić Vinkovci.
URL:<http://www.kazaliste-vinkovci.hr/o-kazalistu/> (pristup: 08.09.2019)
4. Majerić, M. (2011) *Dramaturška adaptacija prisposode o sijaču*. Diplomski rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu.
5. Petković, D. (2017) Joza Ivakić u Gradskom muzeju u Vinkovcima. U: Elez, P.; Bilić, A., ur., *100 godina kazališta u Vinkovcima 1917. - 2017.: 85. godišnjica smrti Joze Ivakića*. Vinkovci, str. 17.
6. Pezer, E. (2017) Knjižnica - kazalište. U: Elez, P.; Bilić, A., ur., *100 godina kazališta u Vinkovcima 1917. - 2017.: 85. godišnjica smrti Joze Ivakića*. Vinkovci, str. 18-19.
7. Rem, V. (1968) *Tradicija duga pet decenija: U povodu 50-godišnjice dramskog amaterizma u Vinkovcima*. Vinkovci.
8. Rem, V. (1976) *Skice za portret kazališnog života u Vinkovcima (1945 - 1975)*. Vinkovci.
9. Rem, V. (1981) *Vinkovačko kazalište na smotrama i festivalima: U povodu XXI festivala dramskih amatera Hrvatske*. Vinkovci.
10. Sablić - Tomić, H. (2017) Umjetnička akademija u Osijeku i Gradsko kazalište "Joza Ivakić" u Vinkovcima. U: Elez, P.; Bilić, A., ur., *100 godina kazališta u Vinkovcima 1917. - 2017.: 85. godišnjica smrti Joze Ivakića*. Vinkovci, str. 26-27.
11. Senker, B. (2010) *Uvod u suvremenu teatrologiju I*. Zagreb: Leykam international, d.o.o.
12. Zupković, I. (2009) Treće profesionalno kazalište. U: Bogner - Šaban, A., ur., *Vinkovačka kazališna tradicija: Gradsko kazalište Joza Ivakić Vinkovci*. Vinkovci, str. 90-109.